

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

§. IV. De Citatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

§. IV.

De Citatione.

Supposita Jurisdictione, & competentia
Judicis, principium instituendi Judicii est
Citatio, seu in Jus vocatio, quæ adeo est ne-
cessaria, quo ad absentem, ut nullatenus o-
mitti possit. Nam cum ea ad defensionem
spectet, Juris est Naturalis: immo secundum
Aliquos, Juris Divini inducta, quando Deus
citavit Adamum, post Peccatum commis-
sum, dicens: Adam ubi es? Et ideo, cā omis-
sâ, Judicium redditur nullum.

Est autem Citatio actus legitimus, quo quis
mandato Iudicis, iuris experiundi causâ in Ju-
dicium vocatur. Et vel Realis est, vel ver-
balis: Illa per manus injectionem, & appre-
hensionem Personæ citandæ; hæc aut priva-
tim per Apparitorem, vel litteras, aut publicè
per Præconem, Tubam, Campanam, aut Edi-
ctis propositis fieri solet.

Edictali Citationi tunc locus est, quando
alias quis citari nequit: ut si locus non sit
tutus, si non proprii sit territorii, si remotus,
aut varius, vel nesciatur, ubi citandus mora-
tur, vel si ipse citandus sit vagabundus, aut
impediat, ne ad se Citatio verbalis, vel per
litteras pervenire possit, vel si agatur de ma-
teria diffamationis, si sola sufficiat scientia,
quæ

quæ

quæ per edictum induci potest, aut procedatur non servato Juris ordine. Et sic de Aliis similibus,

Rursus Citatio est vel Simplex, vel Peremptoriâ. Simplex est, qua Citatum non in contumacem constituit, quam si Tertio die in intervallo, non minus scilicet decem dierum Civilibus facta sit.

Peremptoria est, qua simplices Citationes perimit, ut in Ius vocatum, si præfinita die comparuerit, contumacem constituat. Hoc in singulis Citationum Edictis necessarium est intervallum triginta dierum, constat Auth. Qui semel, cod. Quomodo & quando Judex. Sic tamen, ut Judex pro qualitate Personæ, Temporis, Loci, aliisque similibus circumstantiis, & Edictorum numerum, eorundem intervalla, necessitate postulant augere & diminuere possit. Unde & peremptorium Edictum, absens ex benigntate Iudicis citari potest.

Ut autem Citatio sit legitima, plura requiruntur. Primo, ut fiat ad instantiam Partis dum agitur inter duos Litigantes: maxima Citatio ad sententiam, nisi Judex videret perire instantiam, quia tum ex officio posset citare.

Secundo, ut fiat mandato Iudicis comp

competentis, sive ordinarii, sive Delegati, alias Citatum non arctat, licet sit Realis, quia & hæc requirit causæ cognitionem, quam Nuntius non habet. Et ideo regulariter Citatio fit per Apparitorem, speciale Mandatum, aut commissionem Judicis habentem. Nisi forte Delinquens in flagrante crimine capiatur, nam tum LEX ipsa Licentiam concedit. Aut nisi ob tenuitatem negotii & causæ, aut alium Fori usum, generale mandatum, ad quasdam citationes faciendas, semel datum sufficiat. Obtinetque in plerisque Curiiis, in quibus, ex Fori usu, non requiritur Mandatū, seu commissio Judicis, sed ad simplicem petitionem partis, fieri solet Citatio, quando scilicet citatio fit in Foro Citantis.

Tertio: continere debet, nomen & cognomen Iudicis, ut citatus cognoscat, an Iudicis competentis jussu Citatio sit decreta: nam supra Jurisdictionem, vel extra territorium citanti, impunè non paretur. Nisi sit Iudex Domicilii, qui Subditum suum, ubique existentem, citare potest: quia, quocunque se transferat, semper manet Subditus. Quod si dubitet Reus, an jussu Iudicis competentis citetur, comparere debet, & incompetentiā allegare, nisi notorium sit, Iudicem non habere Jurisdictionem, Et de hac competentia,
Iudex

Judex ipse citans cognoscere potest, an locus sit suæ Jurisdictionis, an alienæ.

Quarto: continere debet, nomen & cognomen ejus, qui citatur & similiter ejus, cujus instantiam citatur, ut intelligat Citatus, citationem non ex officio Judicis, sed petitionem & instantiam Citantis esse factam.

Præterea causam saltem in genere, etiam in criminalibus præsertim dum ex loco mota Citatur, ut instruatur Reus super quo convenitur, & paratus ad respondendum accedat.

Insuper locum Judicii, ut Citatus sciat, a quo Iudex non excedat fines suæ Jurisdictionis citando extraterritorium suum; & an locus ad quem citatur, sit tutus & commodus: nam Citatus ad locum non tutum, vel incommodum non tenetur comparere: Et Iudex non admittens exceptionem loci non tuti, inferat Citato gravamen, à quo licite appellatur.

Præterea continere debet diem certum, non ac justum, & opportunum, quo Citatus comparere possit, & commodè ad locum Judicii venire: Vel possit, ut sciat Reus, an dies sit Iuridica: nam fit, vel diebus feriatis, veluti die festo, aut vindemiarum, vel messium, nemo ad Iudicium venire compellendus est, nisi quis citatus esset.

die feriata, ad utilitatem Hominum, ex com-
 missione Principis , qui potest talibus feriis
 derogare, exceptis causis alimentorum, Car-
 ceratorum, Pupillorum, Viduarū , Miserabi-
 lium Personarum, & iis, quæ moram non pa-
 tiuntur, veluti si tempore res peritura sit, vel
 alia urgeat necessitas, & similibus, quæ pos-
 sunt expediri diebus feriatis , & in citatione
 sunt exprimenda, ut Citatus teneatur compa-
 rere. Non tamen est necesse , ut contineat
 horam comparendi , sed debet Citatus com-
 parere hora causarum solita, & tali hora, in
 qua possit actus expediri ante noctis tene-
 bras: & si apponeretur certa hora , & actus
 non fieret, horâ assignatâ, sed aliâ, non vale-
 ret. Si vero nimis brevis dies apponatur, Ci-
 tatio non erit valida, & appellari poterit.

Commissione Citationis, Nuntio facta,
 debet is eam exequi: & quidem primo dili-
 genter Reum citandum perquirere, ut ei co-
 ram citationem insinuet in faciem. Eo autem
 non invento, in subsidium potest denuncia-
 tionem Procuratori illius, si quem reliquerit.
 Vel ad domum Domesticis, aut, si nemo ad-
 sit, vicinis ejus exponere, relicto ibidem suæ
 commissionis exemplo, ut ad Reum citatio
 perveniat.

Executione facta, incumbit Nuntio, facere
 D eius

eius relationem, quæ in acta referri debet, de legitimè factâ executione appareat. Relationi autem Executoris creditur, propter eamdem eius electam, & Iuramenti Religionem qua Iudici est astrictus. Quamquam asserti, se ex Mandato Iudicis citasse, non creditur, quia ei solum de suo facto, quale est Executio, non etiam de facto alieno, cuiusmodi est commissio Iudicis, creditur.

Quod ad effectum Citationis attinet, legitimè facta in primis constringit Citationem ad comparandum, nisi justâ exceptione tueatur: veluti quod Magistratum generatim quod sit Parens, vel Patronus, quos, sine processu Prætoris, in Jus vocare non licet; quod propter loci Religionem inducere non possit, quodve funus ducat, & iusta Defuncto persolvat, vel alia similia. Alias autem, cessante legitima exceptione, contumacia eius varie punitur.

Secundo perpetuat Iudicis Delegati Jurisdictionem. Et ideo, si quis, postquam citatus est, alterius Fori esse cœperit, in eâ causa Jus revocandi domum non habebit.

Tertio Præscriptionem triginta annorum interruptit. Facit etiam Iudicis Ordinariæ Jurisdictionem perpetuam, respectu illius causæ, cuius intuitu Citatio semel legitime facta

facta fuit, etiam si citatus postmodum alienæ Jurisdictionis esse cœperit.

Quia vero effectus, & finis præcipuus Citationis est, ut Reus compareat: ideo Citatio illegitima, quæ tamen ad notitiam citati pervenit, per comparitionem ejus convalidatur, & Reus comparens ad libellum Actoris, respondere cogitur: quia præsens regulariter citari non debet, Et hinc fit, quod citatus ad certam causam comparens, secundum communiorem sententiam, debeat respondere in aliâ causâ.

§. V.

De Libelli Oblatione.

Reo legitimè citato comparente, nec Judicis, ad quem vocatus est, Jurisdictionem declinante, Actor *Libellum* (*Qui non est aliud, quam brevis scriptura, claram Actoris, sue Accusatoris intentionem, seu rem, quæ petitur, causam petendi, & nomen Actoris ac Rei continens.*) Si Iudicium sit plenarium, exhibebit, seu edet Iudici, sive coram Ordinario, sive coram Delegato Iudice, sive coram Arbitro agatur, sive Civiliter, sive Criminaliter; & quidem scripto, licet olim secus fuerit, Eiusque inspiciendi ac describendi copiam Iudex Reo faciet, ut inde Reus sciat, ob quam causam in Iudicium vocatus sit, & deliberare possit, u-